

27
D E C I S I O

S. ROTÆ ROMANÆ

Coram R. P. D.

B I C H O

I N C A V S A

Bononiēn Successionis de Zanis.

Veneris 17. Maij 1641.

ROMAE, Ex Typographia Reu. Cam. Apost. MDCXLI.

SVPERIORVM PERMISSV.

[illegible]

500

CAROLO filio naturali Comitiss Ioannis de Zahis, & viuentis patre per DD. de Campeggijs amplissimè legitimato dandam esse immissionem in possessionem bonorum hæreditariorum Com. Angeli patruī, Rota censuit, Monasterio Monialium Sanctissimæ Trinitatis venienti ex persona Monialis Febronie sororis defuncti excluso vigore Statuti Bononiensis exclusiui sceminarum propter masculinos *sub rub. de success. ab intest. ascend. & collat. S. dicti verò fratres*, quod licet loquatur de filiis masculinis legitimis, fauet legitimatis, quia per ipsos quoq. conseruatur agnatio à statuentibus contemplata, *Bald. in l. eam quam. num. 26. C. de fideicom. l. as. in l. cum acutissimis. num. 6. C. eod. Castr. conf. 34. nu. 3. vers. similiter. & conf. 102. in fin. lib. 2. Decian. conf. 3. num. 86. lib. 1. & de magis communi Curr. inn. conf. 153. num. 9. & 10. Beron. conf. 14. num. 2. lib. 2. Eugen. conf. 57. num. 76. lib. 1. Peregr. de fideic. art. 23. num. 30. Lup. de illegit. restit. comm. 3. S. 1. num. 75. in puncto huius statuti Gozad. conf. 6. num. 70. & seqq. Rota Bonon. diuers. decis. 6. num. 99. & seqq.*

Nec obstat, quod Carolus tempore mortis Com. Angeli iam emiserat tria vota, si simplicia in Societate IESV, & ante ingressum in eam Religionem renunciauerat, & abdicauerat à se omne ius, & capacitatem succedendi quibuscumque attinentibus, tam ex testamento, quam ab intestato, vnde stante incapacitate, ac renunciatione Caroli, hæreditas patruī videtur delata Sor Febronie in gradu proximiori, non secus ac si Carolus in rerum natura non existeret, *l. 1. S. sciendum, ubi Bart. ff. suis & legit. hæred. Molin. de primog. lib. 1. cap. 9. num. 29. & 30. Giurb. de success. feud. S. 2. glos. 4. sub num. 4 & glos. 6. num. 65. Fnsar. de subitit. quest. 317. num. 21.*

Nam incapacitas respectu habitus, & votorum obesset, si Carolus fuisset admissus ad vota solemniter professorum, vel coadiutorum formatorum, cum autem solum emisisset vota simplicia, quæ in Societate IESV solent post biennium emitti, per illa euenit quidem verus Religiosus, sed non incapax domini citrà vsum, vtpote suo donec superiori aliter videatur, aut vota coadiutorum formatorum, seu solemnem professionem emittat, vt expressè disponitur in *extranag. Greg. XIII. incipien. Ascendente Domino, & in constit. Societatis par. 4. cap. 4. quas procedere nedum ad effectum retinendi, sed etiam acquirendi, ac succedendi, siue ex testamento, siue ab intestato, notat Molin. de iust. & iur. tract. 2. disput. 139. col. 3. vers. illi, qui finitio Sanchez super decal. lib. 7. c. 1. sub num. 38. & cap. 18. nu. 23. & 29. Pappon. arrest. lib. 21. tit. de success. Eccl. in append. par. 2. saltem quousque per superiorem talis acquisitio irritetur, Suarez de Relig. tom. 4. lib. 4. cap. 4. sub n. 6. vers. videlicet. Layman. lib. 4. tract. 5. c. 7. n. 3. vers. ceterum. Et in hoc Religiosi Societatis IESV fortiuntur naturam diuersam ab alijs Regularibus, quia adhuc post vota simplicia dicuntur ad hunc effectum esse in probatione, & votu paupertatis emissum prædicatur de usu, & administratione dependenti à voluntate Superioris, *Vasq. in p. 2. tom. 2. disput. 165. num. 104. in fin. Less. de iur. & iust. lib. 2. cap. 4. dubit. 5. n. 27.**

Garr. de benef. par. 7. cap. 10. num. 62. Barbof. de iur. Ecolef. lib. 1. cap. 41. n. 192. Ros. in nullius, seu Capitaquon. pensionis coram bo. me. Martino Andrea, quæ est decifio 146. par. 4. recent. & decif. 78. inter eius impress. nu. 17. & 19.

Renunciatio verò, habet in ventre conditionem expreffam, ibi, *quam tamen confessionem, & renunciacionem dixit velle facere irrevocabiler quidem, sed tamen quatenus ingreditur Religionem, & in ea maneat, sine professus, sine non, quatenus è dicta Religione egredieretur, & habitum dimitteret, vult omnia, & singula esse infesta.* Quæ conditio comprehendit omnem licitum egressum, siue in anno Nouitiatus, siue post emissâ vota simplicia. Tum quia renunciâns duo tempora enunciat, quibus voluit donationem esse irrevocabilem, videlicet ante, & post professionem, ibi *maneat sine professus, sine non, & sicuti manetia ante professionem refertur ad omne tempus, tam Nouitiatus, quam status Scholastici, ita & huius manentis definentia, in quam dirigitur reuocatio donationis, nam declaratio, quod facit donationem irrevocabilem temporaliter, quatenus maneat, habet implicitam reuocationem donationis, & reintegrationem donatoris ad bona donata quotiescumq; definat manere iuxta, *theor. Barbof. in l. fin. Si quando nu. 1. & 2. ff. ad Tertull. quam sequitur Bald. conf. 426. num. 1. lib. 3. Soc. conf. 10. num. 6. & seqq. lib. 3. Mond. conf. 14. num. 14. lib. 2. Albert. Bruni. de status. exclus. femine. artic. 10. nu. 67. Ambrosin. decif. Perusini. 46. nu. 7. & seqq. par. 2. Puz. decif. 139. lib. 2. in corp. qui Doctores licet loquatur quando adest distinctio, quoniam eundem sensum habet distinctio quatenus, ut in l. rogatus. ff. mand. l. Rutilia. ff. contrab. empt. l. lovens. ff. verb. signif. Ruin. conf. 61. num. 43. lib. 5.**

Tum etiam quia in utroque egressu militat eadem ratio, & renunciâns contemplantus fuit egressum secundum subiectam materiam, ac naturam Religionis, quam ingressurus erat, in quantum ex eo efficeretur iterum capax absoluti domini, & liberaretur à vinculo Religionis, prout liberatus fuit mediante licentia postmodum obtenta à Patre Generali, cui ex Constitutionibus Apostolicis hæc facultas competit, ut *nav. Sanchez. super decal. lib. 6. cap. 9. nu. 62. & seqq.*

Quamvis licentia causam præbuisset Carolus per illius petitionem *Sanchez ibid. lib. 7. cap. 9. sub num. 70.* vel præcedentem declarationem de succedendo in hæreditate patrum, quia illam non fecit cum malitia, ut è Societate dimitteretur, quinimò dixit velle se modis licitis habitum dimittere, & vt dimissus plenam liberationem à voto consequatur, sufficit causam ab illo præbitam non fuisse malitiosè ordinatam ad obtinendam dimissionem, & ita est praxis Iesuitarum, vt in *constit. societatis par. 2. cap. 2. & in exam. cap. 7. §. 1. & colligitur ex decret. 22. Congreg. 7. num. 4. ex trad. à Sanchez. super decalog. lib. 4. cap. 23. num. 40. & 45. & lib. 7. cap. 9. nu. 65. & duob. seqq. in ultion. 70. in fin. cessante enim dicta malitiosa subordinatione abest licentia extorsio, quæ est ratio, cur dimissus non liberetur à voto, eo quòd excludit liberam voluntatem dimittentis ad id necessariam, vt plenè *Less. de iust. & iur. lib. 2. cap. 40. dub. 20. num. 147. & per iur. Gratis autem dicitur, Patrem Generalem mo-**

tum

tum fuisse ob perjurium Caroli, quod ut infra dicetur, vacat culpa, nec probatur peruenisse tunc ad notitiam Generalis, quin potius ille in licentia expressit se dimittere iustus de causis petente Carolo, de quibus statim est dicto Generalis absque alia extrinseca probatione, & ipsa hereditas patris delatio potuit à Patre Generali considerari in ordine ad utilitatem spirituales Caroli, quæ est iusta causa dimissionis *Less. tract. lib. 2. cap. 40. dub. 17. num. 120.* ibi etiam utilitas vovensis, & sic nullatenus applicantur, quæ dicuntur de expulso à Religione ob culpam, de quodocumque allegati in *decis. 109. par. 5. recent.*

Quare purificata conditione egressus è Religione, emanavit renunciatio, ac si facta non esset *cap. verum, ubi glos. verb. conditione de vendis. appof. l. 1. Si item cum ipse, & d. fin. ff. donat. l. 1. & 2. C. donat. qua sub modo, l. quoties. §. ult. ff. in diem edict. & in proposito Dec. cons. 86. num. 5. circa med. vers. & ista donatio Socci. cons. 83. num. 3. lib. 2. & Carolus illico omnia bona donata, & iura succedendi recuperavit usque ab initio *Abb. in cap. quod à te. num. 1. vers. ante professionem de cleric. coniug. Anchar. in cap. statim us. num. 7. de regular. Nat. in his term. cons. 180. num. 3. Azor. instit. moral. lib. 1. cap. 9. qua. 2. Sanchez. super decal. lib. 7. cap. 1. num. 5. & cap. 5. num. 62. & 63. Gratian. discept. 96. num. 22. & seqq. Rot. in Rom. bonorum seu spolis 16. Decemb. 1605. coram h. om. Lancelotto iuniori, maxime attentis verbis patris resolutivi, ibi omnia & singula sine infecta, quæ quia directa sunt *Mant. de tacit. lib. 4. tit. 28. sub n. 13.* ibi res sit inempta operantur retro transactionem bonorum ipso iure, & absque aliqua traditione in renunciantem *Lup. in l. 2. num. 8. C. pact. int. empt. & vend. Tiraquell. de retract. contenz. §. 1. glos. 7. num. 14. & 15. Covar. variar. resolut. lib. 3. cap. 8. num. 1. vers. 2. eadem conclusio, Mant. d. tit. 28. num. 12. & 13. Seraph. decis. 548. num. 1. Rot. decis. 1. num. 4. par. 2. recent.***

Non obstat, quod licentia Generalis, qua licitus egressus, ac renunciationis resolutio purificatur, emanaverit multo post delatam hereditatem Comitis Angeli, & in successoribus ab intestato requiratur capacitas de tempore delatæ hereditatis, *l. si cognatis. ff. rebus dub. Alba. cons. 106. num. 12. Menoch. cons. 828. num. 33. Surd. decis. 20. num. 8.* cum alijs relatis per Girib. de success. feud. §. 2. glos. 4. num. 3. & seqq. Ciriac. contr. 4. num. 14. & 15. ita ut quia ex tunc à die mortis Comitis Angeli ob incapacitatem Caroli fuit quæsitæ hereditas Sor. Febronie superueniens capacitas Caroli non possit retraheri in præiudicium iuris alteri medio tempore quæsitæ *San. cons. 26. num. 13. benè ad propositum Bar. in tract. minoris. lib. 4. dist. 3. cap. 2. num. 9. vers. contrarium quem sequitur Silvestr. in summ. verb. Religio 4. num. 10. col. pen. vers. & confirmatur, Buratt. decis. 510. num. 3. & in puncto Cusell. de donat. int. patrem, & filium contemplat. matrim. tract. 10. dist. 2. par. 4. num. 42. & 43. & par. 6. num. 119. & seqq. Franc. Salemi. cons. 49. num. 14. & seqq. & est bonus sens. in S. at. q. in fin. de hered. qua abs. intest. defer. ubi habemus, quod emancipatio filij adoptivi. secuta post*

mortem patris naturalis, non retrotrahitur ad effectum, vt idem filius recuperet patris naturalis hæreditatem alteri medio tempore delatam.

Nam quicquid sit quando renunciationi non inest à principio expressa protestatio, & pactum resolutiuum, in quibus terminis loquuntur Bart. & alij ex aduerso allegati, & signanter Cutell. & Salern. qui præterea loquitur de renunciatione facta iuxta Constitutiones Societatis IESV, quæ longè ad effectum, de quo agitur differt à nostra emanata ante ingressum vt not. *Sanchez. super decal. lib. 7. cap. 1. num. 37. & 38. & pariter in terminis* Scat. at ij nullum aderat pactum resolutiuum in calum emancipationis.

Sanè renunciatione concepta sub huiusmodi pacto, & amplius, cum protestatione, ac declaratione, quod non intelligantur bona donata irrevocabiliter acquisita, donatarijs, nisi si, & quatenus renuncians maneat in Religione, statim secuto conditionis resolutivæ implemento per egressum è Religione renuncians admittendus est etiam ad hæreditates medio tempore alteri delatas, vt in puncto *Natt. conf. 180. num. 2. & seqq. vbi præsertim num. 4. sic distinguendo inter casum, in quo adsit nec ne protestatio resolutiva respondit ad doct. Bart. tract. minor. ex aduerso allegati, & est distinctio originaliter Ioannis Andrea in cap. statimus num. 2. de regular. quam secuti sunt ibidem Host. num. 4. vers. quid de his Abb. num. 4. vers. respondit Anchar. num. 7. vers. dicit Card. Zab. num. 6. & eandem sententiam saltem quoad bona aliodialia firmat in Scholaribus Iesuitarum ex euntibus è Societate post emissã tria vota simplicia, Cutell. de donat. tract. 1. disc. 2. par. 4. sub nu. 6. & 17. & sub num. 23. vers. secundus est casus post Carol. de Grass. de effect. cleric. eff. 4. num. 26.*

Illa enim protestatio, & pactum resolutiuum operatur, vt omne quod alijs durate possibilitate egressus renunciantis deferatur deferatur reuocabiliter, & maneat quodammodo in suspenso, ponderando præsertim dictiones, si, & quatenus, positas in renunciatione, quæ sunt suspensivæ Bart. in l. 1. num. 7. ff. condit. & demonstr. Oldrad. con. 242. sub num. 7. Bald. conf. 150. num. 7. vers. restat lib. 5. Vnde cum renunciationis effectus non fuerit consummatus irrevocabiliter, & donatarij bona postmodum delata acquisiverint sub illa modificatione & reuocabilitate, ex eorundem bonorum restitutione in casum purificatæ reuocationis, quæ inhærebat à primordio acquisitionis præiudicium non sentiunt *Natt. d. conf. 180. num. 4. facit Card. Mant. decis. 30. num. 7. & 8. nec tam dicuntur desinere esse hæredes, quàm fingi nunquam fuisse, vt per Alberic. in l. 2. num. 2. vbi etiam Bald. in 2. lect. vers. nec obstat. ff. si pars hared. petat. Gomez. variar. resolut. tom. 1. cap. 2. sub num. 15. vers. sed ista opinio Rota coram san. mem. Greg. XV. decis. 85. num. 29.*

Et per consequens non adest obstaculum iuris medio tempore quæsitæ tertio, quod impediat retrotractionem egressus ad diem renunciationis, sed conditionis resolutivæ implementum, etiam quoad bona vt supra delata retrotrahitur ex voluntate renunciantis ad diem renunciationis vinculis eiusdem renunciationis, vt inquit Bald. in rubr. extr. de summ. Trinit. & fid. Ca. thol.

ibid. num. 17. Ladereb. conf. 42. num. 4. Menoch. conf. 851. num. 37. Riuin. inn. conf. 529. num. 50. Ros. in Taurinen. donationis coram R. P. D. meo Merlino impress. par. 6. recens. decis. 174. num. 26. ac sicuti defectus egressus ex futuro euentu solemnis professionis, aut vitæ coadiutorum formatorum ad impossibile reducendi, fecisset donatarios hæredes irrevocabiles in totum, ita eiusdem egressus purificatio ex fitione retrotractiva fecit hæredem Carolum vsque ab initio Alex. conf. 162. num. 5. lib. 2. Riuin. conf. 97. num. 6. lib. 2. Greg. XV. d. decis. 85. num. 25.

Non secus ac superueniens legitimatio filij secuta ex præordinatione patris longè post eius mortem retrahitur, ac reintegrat legitimatum ad hæreditatem paternam delatam ante legitimationem proximioribus agnatis, quia ea præordinatio effecit, ut agnatis deferretur hæreditas reuocabiliter, & irrevocabilis acquisitio staret in suspensio, quicquid sit, ubi talis præordinatio non adest *Rip. in l. 2. num. 26. ff. vulg. & pup. Alex. conf. 139. num. 2. lib. 1. Beron. conf. 178. num. 2. lib. 2. Bursart conf. 76. num. 42. Ros. Bonon. conf. unico post decis. Barz. num. 5. Cotta de retror. cap. 8. cas. 32. nu. 13. Gratian. discept. 635. num. 20. & seqq. Ros. in Romana hæreditatis de Virili 3. Decemb. 1640. coram bo. me. Coccino.*

Vel captiuus postliminio reuerfus recuperat etiam hæreditates durante captiuitate delatas ob eandem rationem suspensionis, & reuocabilitatis acquisitionis interim factæ per agnatos *l. illa institutio. 32. §. 1. ff. hered. instit. l. ex facto S. fin. ff. vulg. & pupill. l. bona. §. 1. ff. caps. & postlim. reuerf. l. 2. S. si vero apud hostes. ff. ad Terentil. Cyriac. contr. 205. num. 80. quod enim operatur legalis fictio postliminij, operari multo magis debet realis declaratio renunciantis, & pactum resolutiuum in renunciatione expressum, quia propria prouisione nihil est tutius, aut munitius, & potentior est prouisio hominis quam beneficiura legis, ut in terminis ait *Natt. d. conf. 180. sub num. 5. vers. nam propria ex gl. magna in l. assiduis C. qui parior. in pignor. hab. egressumq. è Religione post emissâ vota captiuo ad patriam reuerso æquiparant. in fonsior. term. Bald. in d. l. ex facto. S. fin. num. 6. Angel. num. 3. vers. nam pone exemplum. Ias. sub num. 19. Carol. de Grass. de effect. cleric. eff. 4. sub num. 32.**

Et alioquin non seruaretur volûtas renunciantis, qui explicitè declarauit, velle se, quod secuto egressu omnia, & singula sint infecta, nam remaneret effectus renunciationis in hæreditate iam delata contra eius voluntatem, expressam sub clausula vniuersali *omnia, & singula*, quæ est præcisâ, & nihil vel minimû intactû relinquit *Abbr. cõf. 144. n. 66. & seqq. lib. 2. Sard. cõf. 308. num. 41. Cened. sing. 72. num. 1. Osasch. decis. 90. nu. 4. æquipolletq. clausulæ in omnibus, & per omnia Cened. sing. 77. nu. 3. & fuit dictum in Mutinen. dotis 16. Ianuarii 1641. coram R. P. D. meo Panzirolo.*

Addebant aliqui ex Dominis, quod nec ante egressum Caroli è Religione delata fuerat hæreditas transuersalibus, qualis est Soror Febronia, quia statim mortuo Comite Angelo fuit deputatus curator ventri prægnanti eius

cuius uxoris, & non nisi post dictum egressum. euauit natiuitatis posthumum opinio, ac spes, qua pendente, nec aduersaria, nec alijs transuersalibus hæreditas acquiri poterat, *l. uentre; ubi Barr. num. 1. l. cum quidam. §. quod dicitur. ff. de acquir. hæred. l. antiqui. ff. si pars hæreditatis pes.*

Non obstat iuramentum appositum in renunciatione, quia expirauit per egressum Caroli à Religione, prout ipsa renuntiatio. *Abb. in c. quemadmodum in not. in fin. de iur. iur. Nat. in specie d. conf. 180. num. 8. & 9. & licet Carolus priusquam egredereur gesserit se pro hærede patrui, quia tamen eodem contextu declarauit se velle modis tamen licitis habitum dimittere, caruit perfidia, & dolo, sine quibus non incurritur periurium l. qui inuasit in princ. ff. de iur. iur. cap. queritur. §. item opponitur 22. quæst. 2. Mans. decis. 221. num. 5. Seraph. decis. 1243. num. 6.*

Tandem non obstat, quod saltem requiratur sententia declaratoria super facto, hoc est resolutione renunciationis, antequam Carolus agere possit iudicio possessorio, & interim non sit retardanda immissio Monialium, *Gabr. conf. 44. num. 11. & conf. 51. num. 34. lib. 1. Baratt. decis. 136. num. 27.*

Tum quia Doctores allegati non loquuntur de possessorio adipiscendæ, sed reintegrandæ, illudque merito denegant renuncianti, quia facto proprio cecidit à possessione. Tum etiam quia idem *Gabr. d. conf. 51. sub nu. 36. vers. sec. quia lib. 1.* limitat prædictam conclusionem, quando factum est clarum, nam in notorijs deueniri potest ad executionem absque alia sententia declaratoria, *Abb. in cap. peruenit il primo. num. 7. de appellat. Prap. ibid. n. 6. Beron. Conf. 176. num. 96. lib. 1.* clarissimum autem in casu nostro est factum renunciationis conditionalis, egressusque Caroli à Religione, cum legitima licentia Patris Generalis; adeo quod ad euitandos inuiles circuitus illi sit danda immissio reiecta petitione Monialium iuxta distinctionem, *Giorda decis. 55. num. 22. post Milanen. decis. 2. num. 159. lib. 2. Inrigl. sing. 16. num. 4. lib. 2.* quarum possessio titulo vniuersali pro hærede non retardat iudicium immisionis, *Rip. in l. 1. num. 15. ff. quorum bonorum Menoch. de adipisc. remed. 1. num. 80. Peregr. de fideic. art. 46. nu. 15.*

Ex quibus resolutum fuit dandam esse immisionem Carolo, tam in bonis patrui, quam auæ paternæ, quæ adita illius hæreditate per Comites Ioannem, & Angelum filios desiderat esse materna, & effecta fuerant propria, adeuntium, *l. sed si plures. §. filio. ff. vulg. l. cum hæredes. ff. acquir. poss. En. gen. conf. 88. num. 81. lib. 1.* exceptis tamen bonis emphyteoticis Ecclesiæ, de quibus quatenus opus sit poterit, particulariter videri.

Et ita decisum utraque parte iterum, atque iterum acferrimè informante.